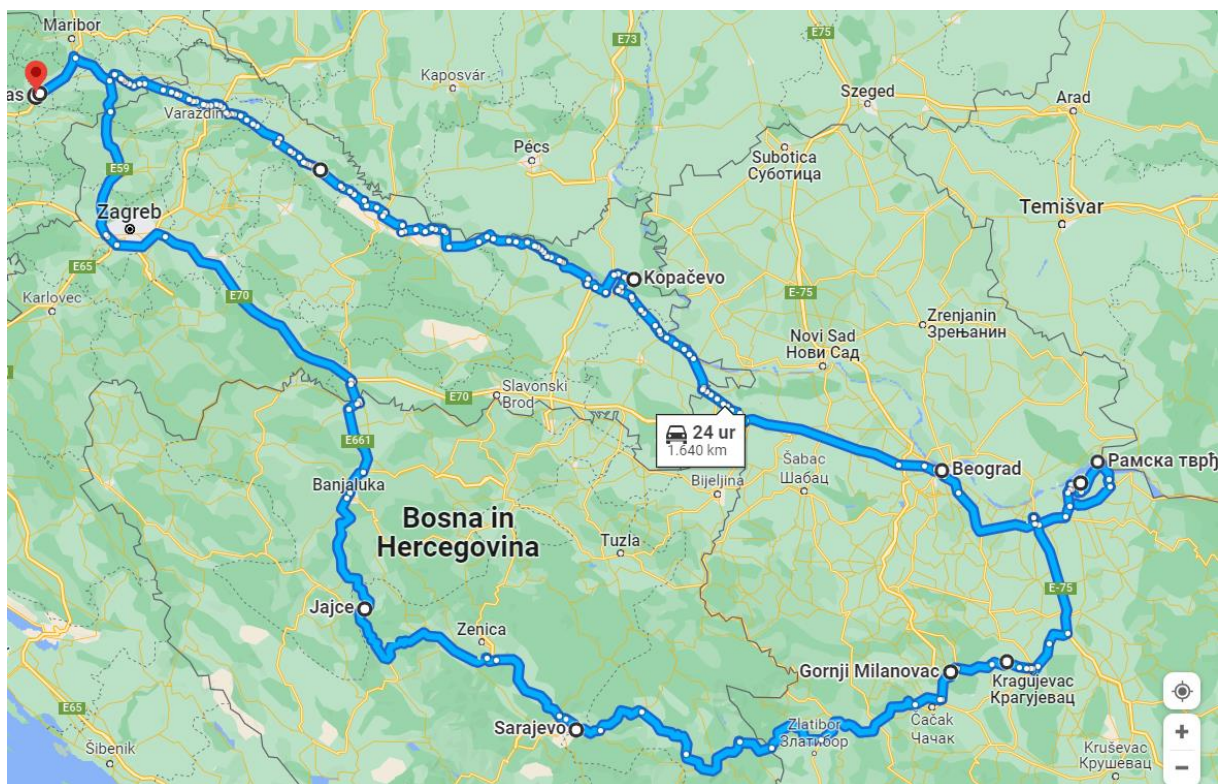

EX YU 2022 od 26.4.2022 do 2.5.2022

Kot običajno, se razglabljanje o prvomajskih počitnicah začne, ko je še nekaj snega okoli hiše. **Kam, s kom, koliko dni, kako...?** Edino kar smo že vedeli, je bilo: Bolje v dežju na poti, kot v soncu doma. Potem se počasi izkristalizira: gremo na čevape in vse ostalo (kajmak, mešano, baklave....). Torej **EX YU**. Tokrat nismo brali kaj dosti potopisov (ker jih že veliko znamo na pamet, malo pa že tudi vemo sami). Kot vedno pomaga tudi »Google znamenitosti« oz. "kaj početi«. Tudi »s kom« smo si zelo enostavno odgovorili, saj sta bile dve posadki enako navdušeni nad pričakovanimi »delicijami«, kot midva z Andrejo. Koliko dni: omejitev sva bila midva oz. najine službe. Torej od torka do ponedeljka (**7 dni in pol**), več žal ni na razpolago. **Kako: Ena ekipa z najetim potovalnikom (VW T6), ena s klasičnim avtomodom in midva z vanom.**

Začrtana pot:

- Po podravski magistrali do Kopačkega rita
- Skok v Beograd
- Do Srebrnega jezera (Ramska trdnjava, Viminacium)
- Gornji Milanovac (obisk prijateljev)
- Drvengrad in Andrićgrad
- Sarajevo
- Jajce in Plivsko jezero

26.4.2022 Začetek oz. zbirališče dveh posadk naše balkanske poti, je bilo počivališče Dravsko polje na AC iz Maribora proti Ptuj, na predpraznični dan, 26.aprila okrog 14 h. Ena posadka (Tone in Štefka) pa je odrinila na pot nekej dni prej, saj bosta obiskala še sorodnike. Sestanek dogovorjen v Kopačevem.

Posadki bivalnika VW T6 (Teja in Igy) in predelanega vana (Andreja in Matjaž) torej natočimo gorivo (še po stari, regulirani ceni), se oskrbimo z nekaj pijače in se podamo na pot. Ker avtocesto relativno dobro poznamo in je še vedno dolgočasna, si za prvi del poti izberemo podravsko magistralo proti Kopačkemu Ritu (Osijeku), pred sabo pa imamo približno 300 kilometrov poti. Pri Zavrču smo prestopili mejo med

Slovenijo in Hrvaško. V poznem popoldanskem soncu, z nekaj deževnimi prekinitvami, smo med vožnjo iz vasice v vasico občudovali prostrana rumena polja oljne repice. Poraba goriva je bila noro nizka (7,3 l/100km - van), je pa res, da je bila taka tudi potovalna hitrost. Vasi pa razteeeeeegnjeneeee. Ampak, takoj, ko je konec ene, se začne druga. Potovalna hitrost cca 60km/h.

Na postanku ob robu travnika smo si privoščili prvo skupno malico. Bolj smo se bližali cilju, bolj so sekale strele. Jih je bilo zanimivo opazovati iz Faradayeve kletke, v Osijeku pa je vlivalo, da so brisalci komaj zmogli. Na cilj prvega dne (**Family Camp Kopačevo**, 45.599196, 18.785674) smo prispeli okrog 21 h, po večerni plohi. Že prej smo se z zelo prijazno gospo na recepciji dogovorili, da bomo pozni in nam je razložila postopek. Tu je ekipa postala popolna, saj sta nas pričakala Štefka in Tone. V zavetju prostora za druženje, v okviru kampa, smo si privoščili večerjo in imeli spoznavni večer.

27.4.2022 Po jutranjem spoznavanju kampa smo se podali na ogled Naravnega parka Kopački Rit. Do recepcije parka (45.608215, 18.787829) je 1,5 km sprehoda skozi vas Kopačevo. S turističnim vlakcem smo se zapeljali do obale rokava Donave, kjer smo se vkrcali na električno ladjo. Turistični vodič, domačin iz Kopačevega, nam je predstavil veliko zanimivosti narodnega parka. Najštevilčnejši so bili kormorani, ki so ravno kar imeli skupščino. Glasni so bili skoraj kot politiki. Največji vtis pa je na nas naredil orel, katerega razpon kril lahko meri tudi do dva in pol metra. Po pristanku ladje je sledil sprehod po parku ter skozi vas, mimo tipičnih hiš podolgovate gradnje, pravokotne na vaško cesto.

Zdaj pa proti Beogradu. Pravi moja : »Vozi Miško, za Beograd.« (oglejte si film Ko to tamo peva). Miško uboga in pridno vozi, skozi Vukovar, preko mejnega prehoda Šid, v Srbijo. V ritmu »narodnjakov« rinemo proti **West kampu Beograd** (44.831772, 20.324512), kjer je bilo naše naslednje prenočišče. Malo po namestitvi so se začeli nad nami nabirati črni oblaki in padle so prve dežne kaplje. Izjemno gostoljuben in

prijazen Vlado (naš gostitelj na PZAju) nam pomaga oblikovati naš načrt za popoldne in naslednji dan. Tako večerni ogled Beograda prestavimo na naslednje jutro. Ta večer pa preživimo **Kod deda Stavre**, v pečenjari, ki nam jo je priporočil Vlado. Ker so ob dežju vsi taksiji v Beogradu zasedeni, nas je »odtransportiral« tja in prišel tudi po nas kar Vlado. Tako je moral obakrat opraviti po 2 vožnji, saj nas je vozil s svojim avtom. Hkrati pa nam je povedal nekaj zanimivih zgodbic in mnogo napotkov za ogled Beograda.

Hrana Kod deda Stavre je okusna in obilna, cene so za Beograd zmerne, ambient na sliki spodaj.

Kljub bližini avtoceste (glavne vpadnice v BG), spimo zelo mirno. Ali je kriva hrana (pijača) pa nismo ugotovili.

28.4.2022 Zajtrk v kampu in priprave na ogled Beograda. Odločili smo se za javni prevoz z avtobusom, (postaja slab kilometer od PZA), ki je bil zelo zanimiv. Plačilo kart je pri šoferju, ali pa nakup kartice v trafiki, potem pa naložiš dobroimetje. Ta varianta se ne splača, če si v BG samo kak dan. Ko sem šoferju pokazal denar in želel kupiti 6 vozovnic, se mi je nasmehnil in pokazal z glavo naj se vsedem. Ker smo morali še prestopiti na drugo linijo, poskusim spet, z enakim rezultatom. Na kratko: od 4 voženj smo plačali 1. Vožnja stane 150 din.

Izstopili smo na postaji Zeleni Venac, malo pohajkovali po Zeleni pijaci (tržnici) in se sprehajali po Kalemegdanu. Občudujemo razgled na oblačni Beograd, sotočje Save in Donave s splavi ter v ozadju Beograd na vodi, ki smo si ga tudi nameravali ogledati. Vendar je to, glede na vreme, ostalo za naslednjič (vedno kaj ostane).

Po povratku na PZA kratka malica in pot pod kolesa - proti Požarevcu. Naslednja postaja - **kamp Kalinovac pri Srebrnem jezeru** (44.766340, 21.395520). To je v bistvu mrtvi rokav Donave, kamp pa na sami obali. S tremi kamperji smo zasedli vsaj pol tega mini kampa, kjer pa so nas spet sprejeli zelo prijazno. Najprej pijača dobrodošlice, malo kramljanja z gostitelji, nato pa še večerja in miren počitek.

29.4.2022 Zjutraj smo si ogledali okolico kampa, ki leži tik ob Srebrnem jezeru in glede na svojo velikost (oziroma majhnost), nudi vse, kar bi si želel. Pet zvezdic. Današnji dan je v začetku posvečen zgodovini.

Najprej ogled **Ramske trdnjave** (P: 44.812231, 21.330764), ki leži ob Donavi. V 15.stoletju so jo zgradili Turki (Bajazit II.), ki so jo tudi pomagali obnavljati. Lepo skrbijo za svojo kulturno dediščino po svetu. Trdnjavo si ogledamo z avdio vodičem, se poslikamo in ogledamo tudi trajektno пристanišče. Tu namreč čez Donavo vozi trajekt oz. brod.

Po lokalnih cestah ni možno voziti hitro, so pa zelo slikovite vasi. Zato lahko tudi voznik kaj vidi. Usmerimo se proti **antičnemu najdišču Viminaciumu** (P, možno tudi prespati: 44.737647, 21.231730). Ta stoji sredi polj, obkrožen z dnevnimi kopi rudnika premoga Kostolac. V Viminaciumu so na ogled izkopenine mogočne naselbine s statusom rimskega mesta, (enega redkih z lastno kovnico denarja), pa mestno kopališče, amfiteater in kopija tipičnega domovanja rimskega mogočnega. Znotraj tega je na ogled celotna maketa mesta Viminacium in muzej, ki pa je bil treniutno še zaprt. Trenutno je na ogled oz. odkopano 5% celotnega mesta. So pa geoskenirali celotno področje, tako, da natančno vedo, kaj se tu nahaja in kje. Izkopenine so predstavljene zelo originalno in zelo priporočam ogled. Še besede vodiča: »Pridite čez kakšnih 200 let, bomo imeli odkopano že celo mesto«. Seveda smo mu zatrdno obljubili, da pridemo.

V raziskovanju zgodovine smo se vrnili še milijon let v preteklost. Pri kopanju premoga so pred leti v rudniku naleteli na okostje ogromne živali. Tako je danes v umetni jami na ogled okostje samice stepskega mamuta, ki se je v iskanju hrane pred milijon leti pogreznila v močvirje in leže počakala na svoje občudovalce. Takih skeletov je na celem svetu manj kot deset. Res neverjetno.

Pot nas je vodila še mimo Kragujevca do Gornjega Milanovca, kjer smo se namestili pri naših srbskih prijateljih. Sledilo je obujanje spominov, hrana, pijača...

30.4.2022 Naslednje jutro smo pozajtrkovali odlično sirovo gibanico, in se seveda družili s prijatelji. Kmalu smo se odpravili po dolini Zahodne Morave proti Mokri Gori. Parkirali na parkirišču v **Drvengradu** (P:43.796108, 19.507044) in se sprehodili po »etno vasi«, ki jo je Kusturica zgradil za potrebe filma »Život je čudo«. Tu prireja vsakoletni festival Kustendorf, ki ga obiščejo tudi njegovi holywoodski prijatelji.

Ustavili smo se še na železniški postaji Šagranske osmice (P: 43.793666, 19.507736), ki je obvezna točka ob obisku v Mokri Gori. Nekoč je bila to pomembna ozkotirna železniška proga za prevoz delavcev in blaga iz Užic do Višegrada. Dokončana je bila v 20-letih prejšnjega stoletja, danes pa je namenjena turistom, ki se lahko popeljejo z muzejskim vlakom. Posebna je zaradi načina premagovanja višinske razlike. Speljana je namreč v obliki osmice, ki s kombinacijo tunelov, mostov in zavojev premaga 300 višinskih metrov v zračni razdalji 3,5 kilometra.

Zapuščamo Srbijo in se podamo čez srbsko-bosansko mejo proti **Višegradu** (P: 43.784976, 19.293345 pred kompleksom Andrićgrad, P na tržnici: 43.782602, 19.294680). Ogledamo si znameniti most na Drini ter Andrićgrad, še en gradbeni projekt režiserja Kusturice. Poleg mogočnih kipov in mozaikov, so v okviru kompleksa na voljo tudi trgovinice s spominki in prijetni lokali za posedanje. Mi smo si privoščili porcijo bosanskih spominkov (ćevapi u somunu) in pivo.

Sledi vožnja skozi osvetljene in neosvetljene tunele, preko Romanije in Pal. V **Sarajevo** smo prispeli že kar pozno (22.30) in se zložili v **kamp Oaza Resort** (43.828307,18.296782). Zelo lepo urejen kamp, bili smo eni redkih gostov. Še malo podpremo želodčke in mirno spanje do jutra.

01.05.2022 Na recepciji kampa najamemo kombi za prevoz do Baščaršije, ki je na povsem nasprotnem koncu Sarajeva. Zelo prijazen šofer Vedad, za katerega se izkaže, da je tudi šef varnostnikov v kampu, nam pri vožnji skozi Sarajevo naniza ogromno podatkov o vojni in prenovi mesta po njej. Svetuje nam tudi, kaj se nam splača v enem dnevu obiskati v Sarajevu. Dogovorimo se še za povratek nazaj do kampa.

Sprehodili smo se po Baščaršiji, nakupovali spominke in slaščice in si privoščili obvezne ćevape (spet) pri Ferhatovičevi Petici. Ogledali smo si tudi prizorišče Đurovega filma »Deset u pola«, ki je takoj čez cesto. Ko smo čakali prevoz nazaj v kamp, je potekal prvomajski shod delavcev in nas spomnil na praznični dan.

Šofer nam je priporočil še ogled manj obljudene **etno vasice in ribnika Semešnica** (P: 44.138764, 17.359434) blizu Donjega Vakufa. Ker je bilo to ob naši poti, smo ga tudi upoštevali. Dostop je malo nenavaden. Vse navigacije (I-go, Garmin, Google), ki smo jih spraševali, so nas vodile po napačni (in čudni) cesti. Nisem prepričan, da bi se lahko tam sploh prebili do cilja. Torej nasvet domačinke: Ko prečkate most v Donjem Vakufu, je potrebno takoj zaviti desno in po 5 km makadamske ceste (deloma še v delu) prispete na makadamsko parkirišče. »Prispeli ste na cilj«.

Posebnost tega dela poti je bila še ena. Postal sem zelo zaspan, zato je Andreja prevzela volan. Vozila je 1 uro in postala že kar izkušena. Sam pa sem malo oddremal.

Popotnik lahko v Sermešnici najame sobico, si privošči kosilo, ... Mi smo si privoščili kavo in se po enournem ogledu odpeljali proti **Jajcu**. Na prizorišče rojstva domovine, v kateri smo se rodili tudi mi. Parkirali smo na avtobusni postaji (P: 44.337155, 17.268697) ter se sprehodili do znanega slapu ter muzeja Avnoja. Ker ugotovimo, da je muzej v tem času odprt le do 15.ure, sledi sklep, da si ga bomo od znotraj ogledali pri naslednjem obisku. Namesto ogleda muzeja smo se podali na kratek sprehod po mestu, vrh katerega je mogočna trdnjava.

Dan se je počasi bližal h koncu, zato še skok do **kampa Plivsko jezero** (44.351141,17.226771). Tu si privoščimo še zadnje večernje druženje, saj se jutri že vračamo. V kampu nas je bilo le nekaj kamperjev – večinoma Slovencev.

02.05.2022 Po zajtrku smo se sprehodili do jezera (200 m) in si ogledali kompleks mlinov na reki Plivi, ki so nekoč služili mletju žita; danes pa so turistična znamenitost. Zanimivi so predvsem zaradi njihove neverjetno skladne postavitve s terenom. Pogonska kolesa imajo navpično os in ležijo vodoravno, do njih pa vodi korito.

Iz Jajca smo sledili Vrbasu skoraj do meje, ki smo jo prestopili v Gradiški. Seveda obvezno čakanje 1 ura. Zgodba se ponovi na obvoznici okoli Zagreba, kjer smo zaradi del na cesti izgubili dodatno uro. Prestop slovenske meje z 20 minutami čakanja je bil torej tekoč.

Kot običajno: zelo prijazni ljudje, vedno pripravljeni pomagati. Super kulinarika in ogromno za videti. Še bomo šli.

Koordinate:

- **Family Camp Kopačevo**, 45.599196, 18.785674
- **Recepcija parka Kopačevo** 45.608215, 18.787829
- **West kampu Beograd** 44.831772, 20.324512
- **Kamp Kalinovac pri Srebrnem jezeru** 44.766340, 21.395520
- **Parkirišče Ramske trdnjave** 44.812231, 21.330764
- **Antično najdišče Viminacium P**, možno tudi prespati: 44.737647, 21.231730
- **Parkirišče v Drvengradu** 43.796108, 19.507044
- **Železniška postaja Šagranske osmice** 43.793666, 19.507736
- **Višegrad** pred kompleksom Andrićgrad 43.784976, 19.293345, P na tržnici: 43.782602, 19.294680
- **Kamp Oaza Resort, Sarajevo** 43.828307, 18.296782
- **Etno vasica in ribnik Semešnica** 44.138764, 17.359434
- **Jajce, avtobusna postaja** 44.337155, 17.268697
- **Kamp Plivsko jezero** (44.351141, 17.226771)

Andreja in Matjaž Mravljak